

**Krzysztof Barczyk, Magdalena
Lazarek**

**Regionalny Program Operacyjny
Województwa
Zachodniopomorskiego w roku 2009
w aspekcie realizacji założeń polityki
regionalnej**

Ekonomiczne Problemy Usług nr 61, 23-30

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

KRZYSZTOF BARCZYK, MAGDALENA LAZAREK

Uniwersytet Szczeciński

**REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO W ROKU 2009
W ASPEKcie REALIZACJI ZAŁOŻEŃ POLITYKI REGIONALNEJ**

Reaktywowanie samorządu terytorialnego w Polsce po 1990 r., jak również okres przedakcesyjny i właściwe członkostwo Polski we Wspólnocie Europejskiej to czynniki, które przede wszystkim wpłynęły na kształt i formę finansowych narzędzi wspierania rozwoju regionalnego¹. Wstąpienie Polski w strukturę Unii Europejskiej wiązało się ze zwiększonym zakresem źródeł finansowania oraz zobowiązało Polskę jako kraj członkowski do realizowania zadań w obszarze polskiej polityki regionalnej. Zmiany administracyjne odnoszące się do odpowiedniego zarządzania wydatkami i nadzorowania ich z „puli środków unijnych” wymagały opracowania odpowiednich norm i procedur systemu administrowania. Zgodnie z ustaleniami władz centralnych utworzono Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, powstałe na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 października 2005 r.², jak również określono zastrzeżenia wobec wojewody dotyczące wpływu na rozwój regionalny³.

¹ S. Korenik, *Wpływ integracji z Unią Europejską na polską politykę regionalną*, w: B. Filipiak (red.), *Ekonomiczne i organizacyjne instrumenty wspierania rozwoju lokalnego i regionalnego*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego 2006, nr 437, s. 129.

² DzU 2005, nr 220, poz. 1882.

³ T.G. Grosse, *Wybrane aspekty polityki regionalnej państwa w latach 2000–2004 (z wyłączeniem polityki regionalnej UE)*, „Samorząd Terytorialny” 2004, nr 11, s. 13.

1. Kategorie czynników warunkujące ewolucję finansowych instrumentów wspierania rozwoju regionalnego

Poniżej zaprezentowane zostały poszczególne czynniki warunkujące ewolucję finansowych instrumentów wspierania rozwoju regionalnego ujęte w podziale na pięć podstawowych kategorii otoczenia makroekonomicznego.

Tabela 1

Czynniki warunkujące ewolucję finansowych instrumentów wspierania rozwoju regionalnego

Czynniki ekonomiczne
<ul style="list-style-type: none"> – wzrost dynamiki rozwoju społeczno-gospodarczego, – procesy integracji i globalizacji, – procesy decentralizacji (ustrojowej, administracyjnej, finansowej)*, – wzrost znaczenia i atrakcyjności instrumentów rynku kapitałowego, – złożoność i kapitałochłonność na poziomie regionalnym, – zmiana charakteru współczesnej gospodarki opartej na wiedzy i informacji, zmuszająca do finansowania innowacyjnych pomysłów, – zmienność otoczenia kreująca nowe kategorie ryzyka i konieczność jego dywersyfikacji, – nasilająca się konkurencja rynkowa**.
Czynniki prawne
<ul style="list-style-type: none"> – obowiązujące lub przyjęte rozwiązania legislacyjne warunkujące potrzebę stworzenia nowych lub modyfikacji istniejących instrumentów finansowych w zakresie wspierania rozwoju regionalnego, – dostosowanie polskich standardów prawnych do ustawodawstwa Unii Europejskiej, – konieczność tworzenia nowych ram prawnych w celu adaptowania na gruncie polskim innowacyjnych instrumentów finansowych funkcjonujących dotychczas na rynkach zagranicznych.
Czynniki społeczne
<ul style="list-style-type: none"> – oczekiwania społeczeństwa wobec standardu i jakości życia, – występujące migracje z regionów obrzeży do ośrodków centralnych, co wymusza na władzy regionalnej konieczność poszukiwań nowych źródeł i możliwości finansowania dla regionów uboższych oraz zacofanych gospodarczo.
Czynniki techniczno-technologiczne
<ul style="list-style-type: none"> – rozwój gospodarki i regionów oparty na wiedzy i informacji, – podnoszenie konkurencyjności regionalnej.
Czynniki historyczne
<ul style="list-style-type: none"> – funkcjonowanie modelu anglosaskiego lub modelu niemiecko-japońskiego, – doświadczenia władz samorządu województwa w stosowaniu określonych narzędzi oraz charakterystyczne dla danego regionu uwarunkowania historyczne związane z praktykowanym modelem i strategią finansowania rozwoju.

* E. Ruśkowski, *Finanse lokalne w dobie akcesji*, ABC, Warszawa 2004, s. 35.

** M. Ziolo, *Ewolucja finansowych narzędzi wspierania rozwoju regionalnego w Polsce*, „Europa Regionum”, t. X, Szczecin 2007, s. 129.

Powyższe zestawienie tabelaryczne ma na celu ukazanie szczegółowych czynników warunkujących wpływ na problematykę ewolucji finansowych instrumentów wspierania rozwoju regionalnego z uwzględnieniem czynników otoczenia makroekonomicznego, a także czytelną i przejrzystą charakterystykę poszczególnych czynników przypisanych do powyższych grup.

2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego (RPO WZ) na lata 2007–2013 jest narzędziem realizacji postulatów Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 oraz NSS⁴ i Strategicznych Wytycznych Wspólnoty na lata 2007–2013.

Realizacja głównego celu Regionalnego Programu Operacyjnego przyczynia się do osiągnięcia założeń odnowionej Strategii Lizbońskiej, a także realizacji priorytetów polityki regionalnej Unii Europejskiej. Cel główny programu jest spójny z celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, określonym jako tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Ambicją województwa zachodniopomorskiego jest osiągnięcie w roku 2015, m.in. dzięki funduszom strukturalnym w latach 2007–2013, poziomu PKB na jednego mieszkańca w wysokości 70% średniej dla 27 krajów Wspólnoty.

---

⁴ NSS – Narodowa Strategia Spójności; NSS to dokument strategiczny określający sposób, w jaki wydatkowane są w Polsce środki dostępne z budżetu UE na lata 2007–2013 w ramach: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS). Celem strategicznym NSS jest stworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Obok działań o charakterze prawnym, fiskalnym i instytucjonalnym, **cele NSS są realizowane za pomocą programów operacyjnych**, zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, programów regionalnych (tzw. regionalnych programów operacyjnych), zarządzanych przez zarządy poszczególnych województw oraz projektów współfinansowanych ze strony instrumentów strukturalnych, tj.: Program Infrastruktura i Środowisko – EFRR i FS, Program Innowacyjna Gospodarka – EFRR, Program Kapitał Ludzki – EFS, 16 programów regionalnych – EFRR, Program Rozwój Polski Wschodniej – EFRR, Program Pomoc Techniczna – EFRR, Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej – EFRR.

Dynamiczny rozwój województwa założony w programie operacyjnym na lata 2007–2013 będzie możliwy dzięki wprowadzeniu gospodarki regionu na ścieżkę intensywnego wzrostu w kierunku innowacyjnej gospodarki opartej na wiedzy. Wyzwaniem będzie doprowadzenie do równomiernego wzrostu gospodarczego województwa, zmierzającego do pokonania różnic w rozwoju podregionów. Należy przezwyciężyć bariery w postaci niskiej jakości i niedrożności istniejącego systemu transportowego czy złego stanu środowiska naturalnego. Poprawa jakości życia mieszkańców nastąpi między innymi dzięki zwiększeniu dostępności infrastruktury technicznej i umiejętnemu wykorzystaniu potencjału turystycznego i kulturalnego regionu. Działania powinny iść w kierunku stworzenia jednolitego (sieciowego) systemu wsparcia, którego jednym z elementów będzie rozbudowany system wsparcia finansowego, wychodzący naprzeciw oczekiwaniom stawianym przez sektor MSP. Rozwój społeczno-gospodarczy w dłuższej perspektywie wyrazi się m.in. poprzez wzrost PKB na jednego mieszkańca oraz zmniejszenie stopy bezrobocia.

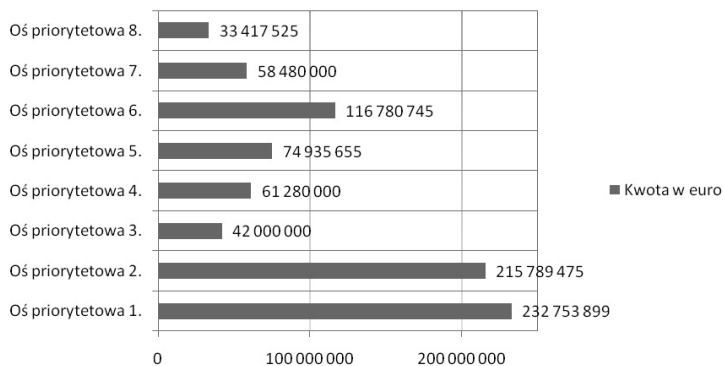
Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013 jest programem wieloletnim, zamierzonym, z jednej strony jako narzędzie realizacji postulatów Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, z drugiej, jako narzędzie realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia i Strategicznych Wytycznych Wspólnoty dla okresu 2007–2013. Konstrukcja programu zakłada spójność jego celów z celami wymienionych programów strategicznych, uwzględnia komplementarność działań zamierzonych w celu ich realizacji, zwłaszcza w relacji do priorytetów programów operacyjnych NSRO. Kolejną zasadą realizacji programu jest zasada partnerstwa, wdrażana zgodnie z art. 11 rozporządzenia 1083/2006⁵. Zapisy programu są rezultatem uzgodnień z partnerami społecznymi. Projekt programu był prezentowany na licznych spotkaniach konsultacyjnych z przedstawicielami samorządów (gminnych, powiatowych, województwa), przedstawicielami reprezentującymi organy rządu, przedstawicielami środowisk gospodarczych, naukowych i kulturalnych regionu, z partnerami reprezentującymi organizacje pozarządowe, w tym zajmujące się środowiskiem przyrodniczym. Przez cały okres prac nad projektem programu był on udostępniony do publicznej oceny na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego.

---

⁵ Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego w latach 2007–2013.

Są w nim ujęte liczne uwagi i wnioski zgłoszone w ramach publicznych prezentacji i konsultacji kolejnych projektów programu. Jednym z ważniejszych przejawów zasady partnerstwa, w trakcie realizacji programu i poszczególnych projektów, jest uczestnictwo członków Komitetu Monitorującego RPO w akceptacji kryteriów wyboru operacji do współfinansowania oraz w bieżącej ocenie postępów we wdrażaniu programu i projektów. Ponadto zasada partnerstwa znajduje zastosowanie poprzez możliwość uczestnictwa ekspertów, wyłanianych spośród partnerów lokalnych, środowiskowych i gospodarczych, w procesie wyboru projektów.

Zasady zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, odnoszone zwłaszcza do środowiska przyrodniczego, ale również do obszarów miast, znajdują odzwierciedlenie bezpośrednio w treści programu i są wytycznymi do jego wdrażania, co oznacza ich powszechne zastosowanie do wszystkich osi priorytetowych. W szczególności tam, gdzie ma to zastosowanie, przy przygotowywaniu/wyborze/wdrażaniu projektów należy wziąć pod uwagę racjonalne i efektywne wykorzystanie energii oraz źródła energii odnawialnej (np. użycie biogazu z oczyszczalni ścieków, składowisk odpadów; spalanie odpadów komunalnych w elektrociepłowniach). Zasada ta będzie zastosowana horyzontalnie we wszystkich odpowiednich priorytetach RPO WZ.

Wykres 1. Alokacja z EFRR na lata 2007–2013 w województwie zachodniopomorskim (w euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych z Wydziału Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013 realizowany będzie przy zaangażowaniu **835 437 299 euro** z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Uzupełnieniem będą środki jednostek samorządu terytorialnego, budżetu państwa oraz środki prywatne.

Przy podziale alokacji na poszczególne osie priorytetowe uwzględniono:

- diagnozę społeczno-gospodarczą województwa oraz analizę SWOT,
- Strategię Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020,
- Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1783/1999,
- Rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007–2013,
- zdolność beneficjentów do zapewnienia wkładu własnego,
- popyt na środki oszacowany na podstawie wszystkich projektów złożonych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w latach 2004–2005,
- analizę limitów wydatków (wg wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego),
- kapitałochłonność projektów,
- wnioski wynikające ze spotkań merytorycznych grup roboczych.

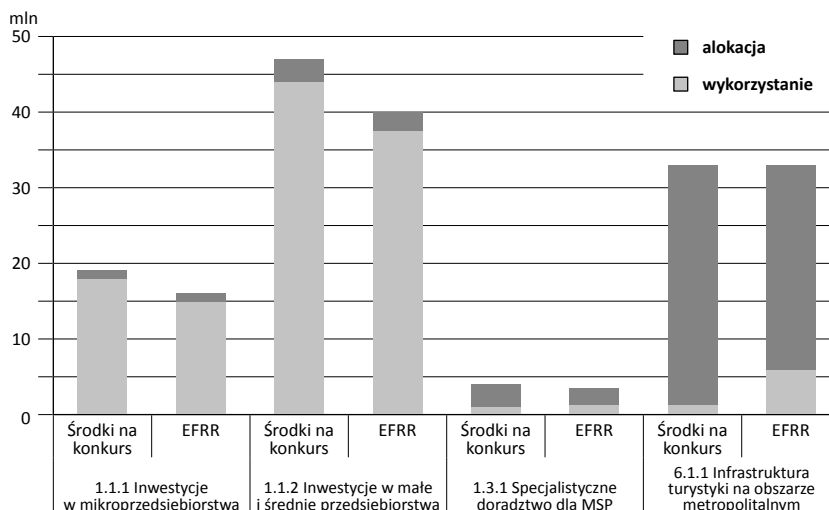
Aktualny stan wdrażania na RPO WZ (stan na 31 marca 2010 r.):⁶

- wartość dofinansowania wnioskowanego przez beneficjentów (wnioski po ocenie formalnej): **2,13 mld zł**,
- wartość zatwierdzonego dofinansowania (wnioski zatwierdzone do realizacji): **1,43 mld zł**,
- liczba podpisanych umów/wydanych decyzji: **343**,
- wartość (odpowiadająca środkom UE) podpisanych umów/wydanych decyzji: **1,25 mld zł**,
- wartość dofinansowania UE wykazana przez beneficjentów w zatwierdzonych wnioskach o płatność: **374 mln zł**,

---

⁶ Dane udostępnione z Wydziału Wdrożenia Regionalnego Programu Operacyjnego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

- wartość wydatków (odpowiadających środkom UE) w zatwierdzonych przez Instytucję Certyfikującą deklaracjach: **367 mln zł** (11,3% alokacji w Programie).

Wykres 2. Stopień wykorzystania środków na działania konkursowe w ramach PROWZ w latach 2008–2009, stan na 19 maja 2009 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych z Wydziału Wdrożenia Regionalnego Programu Operacyjnego, Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie.

Zakończenie

Podsumowując powyższe rozważania określające stopień wykorzystania środków w programie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego zgodnie ze stanem na dzień 31 marca 2010 r., stwierdza się, że jest on poprawny, jednak wyszczególnić można planowane uproszczenia w sferze składania i weryfikowania wniosków o płatność w celu zwiększenia stopnia wydatkowania środków przeznaczonych na realizację projektów. Do owych uproszczeń zaliczyć można:

- 1) ograniczenie liczby dokumentów przedkładanych przez beneficjentów (np. protokołów zdawczo-odbiorczych, dowodów przyjęcia/przekazania środków trwałych, ewidencji środków trwałych lub nabycia wartości niematerialnych i prawnych),

- 2) wprowadzenie katalogu nieistotnych błędów we wnioskach o płatność (umożliwiającego zatwierdzenie do wypłaty wniosku z drobnymi błędami),
- 3) ograniczenie obowiązków sprawozdawczych beneficjenta (przedkładanie sprawozdań raz na pół roku zamiast co kwartał),
- 4) przyjęcie zasady refundacji kosztów w ramach 95% kwoty dofinansowania, a następnie przeprowadzenie kontroli na miejscu realizacji projektu – 5%,
- 5) intensyfikacja akcji szkoleniowej z zakresu wniosków o płatność.

Literatura

- Grosse T.G., *Wybrane aspekty polityki regionalnej państwa w latach 2000–2004 (z wyłączeniem polityki regionalnej UE)*, „Samorząd Terytorialny” 2004, nr 11.
- Korenik S., *Wpływ integracji z Unią Europejską na polską politykę regionalną*, w: B. Filipiak (red.), *Ekonomiczne i organizacyjne instrumenty wspierania rozwoju lokalnego i regionalnego*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego 2006, nr 437.
- Ruśkowski E., *Finanse lokalne w dobie akcesji*, ABC, Warszawa 2004.
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego w latach 2007–2013.
- Zioło M., *Ewolucja finansowych narzędzi wspierania rozwoju regionalnego w Polsce*, „Europa Regionum”, t. X, Szczecin 2007.

REGIONAL OPERATIONAL PROGRAMME VOIVODSHIP IN 2009 IN RELATION TO IMPLEMENTATION OF REGIONAL POLICY OBJECTIVES

Summary

The article presents the essence and the current state of progress of the Regional Operational Programme in West Pomerania. The presented figures show the essence and outline the desirability of expenditure incurred under the RPO WZ. Thus, authors would like to thank you for obtaining access to the most recent data (31 March 2010) treating about the state of progress of the RPO WZ.

Translated by Magdalena Lazarek